

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instrvctio Magistri Novitiorvm

Juan <de Jesús Maria>

Coloniæ, 1613

Pars Secvnda, De Magistri prudentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48543](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48543)

lore seduxit: vt propterea à claustris infœliciter expulsi fuerint : quod nobis experientia compertum est.

Hæc de prima Instructionis parte.

PARS SECVN- D A.

De Magistri prudentia.

Cap. I. De prudentia in commune.

OMNIS Nouitiorum prudentia in vno Magistro ponenda est. Cùm enim proprium prudentiæ opus sit precipere, ac media fini consentanea præscribere; nefas est novos fratres, qui nondum parere didicerunt, præceptores, mediiorumque præscriptores fieri. Quocirca in Nouitiorum Instructione cùm de virtutibus ageremus prudentiam in vno duntaxat dili-

diligentiæ capite tetigimus, quòd alios
 potiores prudentiæ actus nouis fratri-
 bus minime congruere cerneremus.

Quàm sanè obseruationem, ideò hic
 recensemus, quòd ex hoc ipso argu-
 mento vehementer prudentiam Magi-
 stro persuadere valeamus. Si enim tota
 Novitiorum prudentia penes illum
 refidere debet, vt sit ipse idoneus om-
 nium censor, & moderator; manife-
 stum est in re tanta multum labo-
 ris, ac sollicitudinis esse collocandũ.

2 Quia verò (vt rectè vulgo dicitur) In
 senibus est prudentia, quæ longa rerum
 experientia, & accurata euentuũ obser-
 uatione paratur, & alitur: Conueniat
 Magister, quàm frequenter poterit, pa-
 tres ætate, ac doctrina spiritusq; proue-
 ctos, quorũ consilijs, in rebus dubijs de-
 cidèdis vtatur. Et ipse, per se, quoad va-
 lebit, ante actos euentus expèdat, præsen-
 tes occasiones obseruet; vt ex mutua
 rerum similium collatione, quid sit fu-
 turum præfagiat.

3 Ne sit præceps in sententia dicenda,
 responsisq; reddendis: sed assuescat
 modo respōdēdi sedato, & donec rē fa-
 tis

respondendi sedato, & donec rem satis circumspexit, & si opus fuerit, cum alijs contulerit, responsum differat. Quatamē in re, caueat, ne scrupulosē nimis minutissima quæq; velit præmeditari, & cum alijs cōferre: hoc. n. dilationis genus in rebus minimē difficilibus nimium frequens cursum rectæ gubernationis, & spiritualis profectus impedit, & fastidia multa parit.

4 Nesit nimium credulus, vt nempe, facile credat Nouitios vel festinatam sanctitatem comparasse, vel è cōtrario, paucorum experimentorum indicio, quia non præclare se gesserint, desperandos esse. Sed cunctetur, & longiore tempore, rerum circumstantias consideret.

5 Suauitatē communicationis ita grauitate temperet, vt Nouitii concipiant simul amorē erga illum & reuerentiā. Neque angatur animo, quasi propriam existimationē querat. Oportet. n. eā esse Magistri erga discipulos auctoritatem, cui collum illi, in re quantumuis graui, atque difficili, facile subdant.

6 Simulet interdum se culpas minime depre-

deprehendere, tunc præsertim, cum ex earum iterata correptione tædium potius, quam correctio speratur. Et alijs pietatis incitamentis, quos correptio non emolliret, ad emendationem alliciat. Et postquam ostensione charitatis, puta, donata imaguncula, vel libello aliquo, benevolentiam captauerit, animum iam mollem, & proficere paratum corripiat: ut præteritam culpam oderit, & futuram præcaueat.

7 Tametsi cuiusque Novitij animum excolere, & mortificationem crucis Christi accuratè docere debeat; ita tamen vniuscuiusque ingenium experiatur, ut non statim à principio insignes passionum victorias, & clarissimos virtutum actus exquirat. Minoribus ergo triumphis sub initium contentus sit; & ad maiores sensim inducat.

8 In explorando cuiusque ingenio plurimum operæ ponat: & moneat ut quisque ante actæ in sæculo vitæ rationem exponat, vitia & passiones, quibus molestius vexatur aperiat; ut sciat unicuique consulere. Et quos naturam bonam sortitos esse perspexerit, non statim magni

gni faciat, quod multos virtutum actus absque difficultate, exercere conspiciat. Eos verò æstimandos pluris censeat, qui cum naturã parum bonã sorte acceperint, sub renuntiationis tamen initium, cum proprijs passionibus luctari, & virtutum actus licet exiguos obire consuefcunt, clarior quippè hæc luctatorum victoria est, quæ si lucta perseueret, magnis certè momentis augebitur. Sed ad peculiaria prudentiæ capita descendamus.

Cap. 2. De prudentia erga Nouitios omnes recenter indutos.

Rectè dictum est. Dimidium facti, qui benè cœpit habet: perspectum est enim primam eorum, qui mundo renunciant, institutionem, si suis numeris absoluta sit, ad eò altè Nouitiorum animis imprimi; vt intra dies paucos mira transformatione, ex hominibus in Angelos mutati videantur. Quapropter in nouis fratribus absque mora erudiendis Magister sit maximè sedulus: & ne diem quidem vnum, sine accurata instructione labi permittat. Sed vt
 pru-

prudēter agat, firmaq; fūdamēta edificij,
 q; molit iaciat, quę subijcim^o, obseruet.
 2 Inter vniuersos christianæ perfectio-
 nis tractatores constitutum est, viam tu-
 tam, & ab omni erroris suspitione alie-
 nam esse eam, quæ ex oratione, & morti-
 ficatione componitur; adeo, vt si quis e-
 leuandæ in Deum mentis, & voluntatē
 propriam, sensusq; suos mortificandi
 curam gerat, palmam obtinuisse videat-
 ur. Neque rem hanc per se compertam
 rationibus adstruere, necesse est: nemo
 enim tam rudis in Magistrū optabitur,
 qui doctrinam hanc exploratam non
 habeat, cū perfectam animæ, corpo-
 risq; culturam manifestē complectatur.
 Hac ergo doctrina posita à primis die-
 bus fratres indutos Magister per se, aut
 si legitimè impediatur, per socium, do-
 ceat, qua ratione orare, præsentiam Dei
 menti impressam gerere, orationibus
 iaculatorijs, frequenter cor sursum im-
 pellere, & actus, quos exercent in
 Deum dirigere debeant, quemad-
 modum in eorum Instructione tradi-
 dimus: quod est primum caput. Do-
 cebit etiam, qua ratione debeant

in rebus modicis propriam voluntatem abnegare, propriosque sensus disciplina mortificationis exercere; quod est caput secundum.

3 Exemplum mortificationis exercendæ fit. Dum libet intra cellam sedere, eo ipso, genuflectere, dum placet quicquid intueri, eo ipso, oculos cohibere. Dum in Refectorio, cibus appetitum irritat, eo ipso, buccellas aliquot, puta duas, aut tres, Iesu Christi amore relinquere. Ecce planissimum, & utilissimum incipiendæ mortificationis exemplum: quod cum spiritu orationis coniunctum; ab ipso Religionis primordio, summam fecelicitatem promittit. Quod certè ad eum verum, & testatum est, ut si Novitii faustum hoc inceptum ad finem usque protendant, eximiam sanctitatem paraturi credantur, quod exempla multi conuincunt.

4 Erit autem insignis emolumentum, Magister à primis diebus, aliquem leuius harum mortificationum numerum præfigat, quem nouelli fratres, quasi quotidianum pensum exoluant, puta numerum septenarium, quem in primis certissimum

tiffimè impleant, quamuis ultra eum numerum, absque numero, procurare debeant. Illud quippè opus certo numero definitum animos vigilantiores efficit, & genus quoddam fidelitatis Deo acceptissimæ est, quæ arduitatem quandam præfert laude digniorem, quàm numerus mortificationum maior solutus, & incertus. Monendi sunt autem fratres, ut si (quod euenire inexpertis solet) in examine conscientie nocturno, animaduernerint, se numerum illum non expleuisse, antequàm cubitum eant, totidem saltè prostrationibus illum compleant, atque in eum modum, mortificationis disciplinam tenacissimè apprehendant.

5 At enim quia instar stipitum è syluæ cœsorum Nouitij in manus artificis, à Deo mittuntur, ut dolentur, & poliantur, atque ad fabricam domus Dei coaptentur; dabit operam Magister, ut ab initio, antequàm eos mortificationibus varijs exercere incipiat, se illis propitium, & beneuolum exhibeat. Quod eò conferet, ut illi adhuc spiritualis amoris ignari, ad primos ingressus, durum re-

ctorem se habituros non existiment, & mortificationem crucis expauescant. Præstabit illi sanè minus difficulter, aut fortasse absque difficultate modicas illas mortificationes, quas diximus eorum fidei committendas, & intra, vel extra cellam exercendas: at eas, quæ extrinsecus, hoc est à Magistro inferuntur, utpote difficiliores non adeò facile omnes accipient. Credendum est autem omnes illas non difficulter accepturos, si Magistrum prius patrem, quàm iudicem experiantur.

¶ Præmissa ergo benevolentie ostensione, ut dictum est, monasticæ prudentiæ maxima pars est, novos fratres leuibus mortificationibus intercalatis sensim exercere; ut immenso lucro, ad grauiora experimenta comparentur. Ut si, exempli gratia, Magister videat nouum fratrem vestem nouam, qua est indutus amare; iubeat ut cum veste obsoleta commutet. Si Breuiarium nimis placeat; aliud minus gratum, illo sublato, tradat. Si cella fit commoda, in aliam minus commodam transire præcipiat. Hæc quippe exercitia
pru-

prudenter, & cum intermissione vſitata, à primis quoque diebus multiplices coronas promerentur, & ad grauiffimas luctas animos præmuniunt. Proſunt prætereà, vt Magiſter longiore probatione diſcernat, quinam è No- uitijs profeſſioni digni ſint. Nam ſi in breui vnius anni probatione, ad vltimos menſes Mortificationis examen differatur; vix pacata conſcientia de- cerni poteſt, an emittendæ profeſſioni idonei ſint. Facile quippe animus pro- feſſionis cupidus trium, quatuorue mē- ſium mortificationem, vitæq; correptionem ſimulat.

7 Iniunget ſocio, vel alicui fratri, ex antiquioribus fidiffimo, vt recenter in- dutos, de communioribus cæremonijs, conſeſtim inſtruat, & de communibus modèſtiæ regulis admoneat.

8 Ipſe verò Magiſter recenter ingreſ- ſos frequentius, quàm alios viſitet: & a- liquam lecti, vel victus commoditatem ijs, præſertim qui delicatiores ſint, per aliquot indulgeat, quando ſpectatis perſonarum, & temporum circum- ſtantijs crediderit expedire.

uersè quippè hanc indulgentiam permittere non expedit: certum est. autem, erga viros graues, puerosue ingenuos è commodissimo vitæ genere in austerâ Religionis disciplinam transeuntes, illa vti opus esse. Consideret omnia Magister, & lumen à Deo iugiter postulet ad rem hanc, & alias similes, vbi periculum laxitatis imminere videtur, discernendas.

*Cap. 3. De prudentia erga Nouitios,
pueros vel adoleſcentes.*

- 1 **D**iscrimen ætatis, prudentiæ lege, ab educatoribus idoneis obseruandum est: nè aut naturam vires acquirentem eneruent, & ferendis Religionis oneribus ineptam efficiant: aut è contrario, tenellæ ætatis prætextu, indulgentiam nimiam, & pueriles mores impunè excurrere, obseruantiaq; regularè extenuare permittât. Quocirca subiecta cõsilia prudēs Magister obseruet.
- 2 Mox ac Nouitij ætatis illius iuduti sunt, seorsim vocatos noui status, in què vocati sunt, amanter admoneat: horteturq; ne in posterum se pueros existiment,

ment, sed viriles actus ætate prouecta dignos cogitent, & proponant. Proderit autem puerilium actuum deformitatē & virilium operum honestatem repræsentare.

3 Obseruet accuratè, nè per Cœnobiū licenter discurrant, & communibus actibus inquieti interesse assuescant, quæ sunt vitia ætati illi familiaria.

4 Ne sit nimium seuerus defectuum censor: sed ita illos corripiat, vt parcat. Modicus quippè captus eius ætatis proprius culpas extenuat.

5 Sic illos priuatis colloquijs instruat, vt pædagogus solet principis alicuius liberos erudire: hoc est, amantissimè atq; creberrimè. Nam ætas illa communes exhortationes non satis ponderat, ob naturalem nec dum reformatam leuitatē. Atque idcirco quisque seorsim patiētia, & lenitate multa instruendus est, donec formetur Christus in illo.

6 Ne fidat inconstantia illi, quasi, quæ pollicentur pueri fideliter exequantur: sed rationem eorum, quæ cogitant, & efficiunt, sæpenumerò exigat: iteratisq; monitis cordatos efficiat.

7 Quod ad corporis curam spectat, ita rigorem disciplinæ temperet, ut naturam vires acquirentem non frangat. Exerceat mortificationem corporis leuiorem, cui æquum est ætatem illam assuescere, ut ad senectutem vsque crucis amorem seruet: at sanitatis non lædendæ rationem habeat. Ex incuria quippe admonitionis huius, nonnulli feruentiores, quàm prudentiores bono communi vehementer nocent. Nam quos in pueritia nimis corporis afflictionibus vexant, per reliquum totius vite tempus ægrotare faciunt, & morbi causam, hoc est mortificationem odisse. Creant igitur non bonos disciplinæ monasticæ obseruatores, sed perennes inimicos crucis Christi, quod in Religionibus præsertim austeris, attentè ponderandum est.

8 Mediocritas hic probanda est: ut per hebdomadas singulas, dimidiatis saltem binis diebus, pueri, & adolentes vini abstinentiam, cibi temperantiam, caurenulas, & cilicia, vel alia mortificandi corporis instrumenta experiantur, ut carnem spiritui subiugare condiscant.

discant. Iam verò exceptis monitis his, quæ de pueritia adolescentiaque præscripsimus, alijsue similibus, cætera, quæ ad ætatem illam instruendam pertinent, erunt cum cæteris communia.

Cap. 4. De prudentia erga Novitios maiores natu.

1. **Q**UINATU maiores ad statum monasticum è sæculo ascendunt, accuratius examinandi sunt; & seuerius exercendi. Affueuerunt enim sæculo, & amorem bonorum temporalium altius conceperunt. Secum ferunt noxios vitiorum habitus, iudicij, ac voluntatis propriæ diuturnam consuetudinem, aliisque similia monastica perfectionis impedimenta, quibus Novitij iuniores carent. Quocirca nouo prudentiæ genere hic opus est.

2. Curet ergo Magister adultos ætate intus, & in cute pernoscere; solent enim eiusmodi homines statum monasticum non tam spiritu Dei, quam rationibus politicis acti sic aggredi, vt vno saltem

anno simplicitatem simulent, posteaq̄ licenter ac dolosè agant . Qui èmissa professione audaciam sæculi resumentes insigne damnum Religioni inferūt, pacemq̄ de medio tollunt: Immo & in ipso Nouitiatus anno clam Magistro animos simpliciorum auertunt, & ad laxè viuendum inducunt. Ipsorum ergò relatu, elapsæ in sæculo vitæ historia accepta, quibus morbis laborauerint exactè perpendat, vt remedij genus personis adaptet.

3 Agat cum illis seriò, & seorsim vocatos inducat ad viriliter pugnandum; vt scilicet velint grauioribus experimentis exerceri, ad vitia olim contracta radicitus extirpanda, & ad virtutes acquirendas.

4 In aliquot velut classes Nouitios distribuet, vt interdum, pro ætatum discrimine, illos seu publicè, seu priuatim admoneat, pro temporum, rerumq̄ ratione. Maiores verò natu exhortabitur ad celerius currèdum ex iuniorum cõparatione. Non enim æquum est, eos, qui multa peccarunt, nõ maiora conari, quàm qui leuiter, breuiq̄ deliquerunt.

5 Pro

5 Proponat illis Magister ardua, ut perspiciat, an serio conari, & arduitatem superare decernant. Et bene animatis occasiones proposita exequendi offerat.

6 Ne moleste ferat, si acerrimis tentationibus infestentur, qui contra diuturnas consuetudines armantur, & pugnāt: sed illos soletur, & roborat, donec victoria sui potiantur. Hi quippe si diuina gratia, & cultura boni educatoris adfuit, perfectiores Religiosi euadere solent, quam qui insontes in claustra venere. Horrent enim malum, quod passi sunt, & eximios virtutum actus fortissimè dimicando producant. Atque adeò in altiore diuinæ gratiæ statum assurgere solent, quam qui nullos conscientiae stimulos patientes (quales innoxij multi sunt) lætè agere consueverunt.

*Cap. 5. De prudentia erga viros graues
in Religionem ingressos.*

1 **M**agna certè prudentiæ iustorum pars est, nouam iustitiam in vasis fictilibus alere. Huic ergo studeat Magister, & non solū ætates, sed dignitates

quoque personarum ad rectè agendum expendat.

2 Curet imprimis, vt ob personarū grauitatem, quocumque ex capite confideratam, rigor disciplinæ monasticæ non lentescat. Grauis quippè vltionis reus erit, si ob rationes humanas, obseruantia relaxari, ac proinde gloriam Dei restingui ferat.

3 Cæterum salua custodia legum integritate, ita cum viris grauibus se gerat; vt non summum ius, quod summa iniuria solet appellari, ab eis passim exigat, quale ab alijs forte inæqualibus seuerius exigeret. Exemplum sit genuflexio. Si enim Nouitij, vt decet, Magistrum genuflexi alloquantur, vt continuo decebit, vt si Magister ferat alios ætate, & meritis minores per horam dimidiam secum genibus flexis verba facere, virum grauiorè eodè ritu tãdiù genuflexū esse patiatur. Decebit potius, vt illum citius expediat, vel stare, vel sedere quoq; iubeat.

4 Idem, ad proportionem, de alijs ritibus, & actibus dicendum est: quod Magister prudenter obseruet. In ijs verò quæ ad vitæ asperitatem pertinent, ne

CURR

cum eiusmodi viris nimium seuerè agant: sed parcat interdum: sibiq; persuadeat, lenitate hac, se illos perfectius culturum, & ad verarum virtutum culturam perduciturum.

5 Frequenter illos in cellis existentes visitet, & de anime, corporisque valetudine interroget, tanquam cui eorū cura cordi sit: & communicationis suauitate illos ad proficiendum, & perseuerandum alliciat.

*Cap. 6. De prudentia erga Nouitios:
doctrina prestantes.*

1 **S**Tatim ac Nouitius doctrina insignis admissus fuerit, Magister illū noui status admoneat; vt velut infans modò genitus lacte se indigere consideret, & alphabetum Christi à primis elementis incipiat. Suadeatque quandam salubrem scientiæ in sæculo partæ obliuionem, vt Sanctorum scientiā ediscat. Quin etiam hortetur, vt se nihil scire opinetur, & stultus fiat vt sit sapiens; addatque certò nouerit acquisitam scientiam nocituram, si ea, contra, vel præter obedientiæ placitum vtatur.

2 In

2 In locis publicis, ne finat eiusmodi Nouitium scientiam ex occasione, vt fieri solet, ostentare. Quippè alicuius interrogationis occasione, gloriola vana nouos Dei milites vexare solet; vt eruditè, diserteque respondeant, ac per hoc ab alijs in admiratione habeantur. Hæc ergo responsa Magister impediatur: & si fortè inopinatò reddantur, postmodum in Oratorio corripiatur: doceatur monasticum ac simplicem respondendi modum.

3 Quod si Magister doctrina excellat; Nouitiorum altum sapere, & vanè respondere conātem, non auctoritate magisterij tantum, verum doctrina conuincat, seu refellat: ne discipuli condiscipulum Magistro doctiorem se habere credant, quòd eos à Magistri fide diuertet, & ad mala multa viam proculdubio faciet. Neque verò si ad refellendum Nouitium opus sit multa eruditè eloquenterque proferre, Magister vanæ gloriæ stimulum vereatur; sed tentatione eam fortè obrepentem contemnat, atque illum virtutis officio suo debite persequatur.

4 Iam

4 Iam verò Novitijs eruditjs iudicij proprij , quod illi rationibus multis a-
struere solent, abnegationem sæpè com-
mendat; multa que illis , quemadmodū
& omnibus proprij iudicij tenacibus,
apparenter rationi dissentanea præcipi-
at, vt intellectum (ad obsequium fidei
Iesu Christi) in captiuitatem redigere
discant.

5 Caueat ne alij Novitij , quos his ten-
tationibus infestari certum est, eum, quē
doctrina excultum nouerunt, consulāt,
vt ab eo quicquam ediscant. Quemad-
modum enim furtiui fructus dulciores
videri solent; ita furtiua eruditio salu-
brior solet apparere.

6 In exhortationibus, seu colloquijs pe-
culiaribus, pietatem, & christianā per-
fectionem sic commendat, vt qui eruditi
sunt, certò sibi persuadeant, in cœti-
bus Religiosorum, non doctrinam, si-
cut, neque nobilitatem vel dotes alias
electis ab reprobis communes, magni
fieri.

7 Denique Novitios doctiores Magi-
ster, quacumque ratione poterit solli-
cité curet excolere: si enim rectè illos
educa-

educauerit, Religionis bonum, ac proinde gloriam Dei, & salutem proximorum mirifice promouebit.

Cap. 7 De prudentia in directione spirituum.

1 **H**ic principio ponendum est. Nouitios singulos recenter indutos de antea acta vita interrogandos an, pacata conscientia sint, an erga præteritas confessiones aliquem remorsum patiantur, an ex capitibus alijs ad Dei gratiam, & amicitiam requisitis pesturbentur. Deinde ponendum, potissimam primamque curam esse debere, vt qui conscientia remorsu affliguntur, expiata per integram, perfectamque culparum confessionem, conscientia quiescant. Quomodo enim de progressu cogitabunt, qui principio carent? Principio verò carere dicimus, quos conscientia culpæ mortalis nondum abstersæ redarguit.

2 Posito ergo principio, & ingenio, ac moribus cuiusque Nouitij aliquandiu benè perpensis, vnoquoque interrogato, ac de internis actibus, & affectibus, rationem sincere reddente, in spiritibus discern-

discernendis, ac dirigendis multum operæ Magister positurus est.

3. Expendat ergo, quo spiritu discipulorum quisque à Deo ducatur; ne forte illum inopinus extinguat. Spiritum autem hic appellamus, affectum, quo uniuscuiusque animus à Deo ducitur: quo, maiori ex parte, quisque se percipit emolliri, compungi, ad virtutes inflammarī, ad propulsandas tentationes præmuniri. Hunc primum internoscere oportet. Deinde verò ita eum alere, ut anima inde violenter non auellatur, sed sinatur ostensa cœlitus via procedere: quod exemplo subiecto declaramus.

4. Etenim, si quis animaduertit, se confideratis Inferni cruciatibus, mortis, amaritudine, Iudicij seueritate, ad virtutum culturam vel minime affici, vel parum vrgeri, & vna solius æternæ gloriæ meditatione ad omne bonum opus incendi: non expedit ab ea meditatione animam renitentem diuellere, quam voluit singulari eo pastu nutrire, & ad pietatis officia permouere.

5. Idē prorsus inter alia obiecta nobilio-

ra delectus habendus est. Si enim quis infantia Christi, non verò passionis meditatione pascatur; finendus est ibi erudiri, vbi gymnasium ei De^o præparauit. Denique si inter Christi passiones, sola (exempli gratia) crucis gestatio animū mouet; ibi perdurare finatur. Quod enim instinctu Dei agatur; ex eo probabiliter admodum conijcitur, quòd inde, & non aliunde ad pietatem vires hauriat.

6 Quòd si quis, nec in certa vna vnius rei cogitatione persistere valeat, & iaculatorijs orationibus efficacius se impellat; illas frequentet, nec vni meditationi diu cogatur insistere, ne anima coactione illa exacerbetur.

7 Verum est tamen, in prædicto multiplici Spiritus ductu posse latere dolos; dum anima perceptione suauitatis, quæ elicit ex obiecto vno, cætera fastidit: & ibi torpescens, mortificationis opera, & labores formidans, ægrè fert inde diuellii. Propterea opus est, & hos ipsos affectus explorare, & animam inde inuitam ad experimentum nonnunquam auertere. Ut veritate perspecta, vel dolus dete-

detegatur, vel securiùs anima suum partum resumere sinatur.

8 At verò ad hæc prudentiùs discernenda, opus est, cuiusque ingenium percallere, si intellectu polleat, si facillè amet, aut oderit, si informandis rerum imaginibus vehemens sit, aut remissior. Quæ sit orandi ratio, quam obseruat, quæ sit indoles, quàm firma sit corporis cõstitutio, & alia eiusmodi, quæ passim à spiritualibus viris annotantur. Quæ omnia rectè perpensa, atque mutuò collata id præstant, vt qualis sit cuiusque natura, qualis gratia, Magister dignoscat; & vt bonus Dei minister Deo cooperetur, ea scilicet via incedens, quam Deus ostendit.

9 Ex perfecta verò naturæ cuiusque inspectione, & spiritus, quo ducitur, exploratione, decernendum est, qua mensura, contemplatiuæ, siue actiuæ vitæ exercitia vnicuique iniungenda sint. Citiùs enim quosdam modica contemplatiuæ, & maior actiuæ exercitatio ad perfectionem prouehit: quosdam è contrario contemplatio perficit, & actio, nisi modicè admista retardat. Quo tamen

Quo tamen discrimine non includimus communes Religionis actus, quos ab omnibus ad vnguem exerceri necesse est, cuiuscunque ingenij, ac virtutis illi sint.

10 E naturali capitis affectione alia perutilis observatio ducitur. Sunt quippe nonnulli, adeò infirma, & inconstanti phantasia, vt nullum imaginem formare, in nullaquæ fortasse formata persistere valeant. Et videntur operam perdere, quia quicquid figurare conantur, statim dissipatur, ac evanescit. Vnumquæ eis remedium superest ad cogitationem compescendam, carptim scilicet legere, & per intervalla, quæ legunt, expendere, quoadusque feruor lectione excitatus elangueat, lectionemquæ resumât. Ij pariter finendi sunt incedere, qua via ducuntur. Non enim via parùm fructuosa, & ad cor permouendum efficax est.

11 E contrario sunt aliqui, adeò vehementer, quicquid libet, imaginatione formantes, vt sibi, paulò minus, quæ cogitant, cernere videantur. Hi coercendi sunt interciso discursu, & interdum acti-

ur

uæ vitæ iniunctis exercitijs, donec discant
vim phantasiæ, ratione temperare, vel
Religioni cõvincantur inepti, si absque
moderatione, & cum aperto diabolicæ
illusionis periculo, imaginibus adhære-
ant.

12 Alij capite parùm firmo à natura
sunt, qui se prolixè orationi vacent,
oneri succumbunt: & in nimiam im-
becillitatem, vel etiam in amentiam fa-
cile incidunt: qui tamen breuiore spa-
tio temporis, sine nocumento orare va-
lerent.

13 Demùm in hoc genere Novitij mo-
dum excedere solent vim ad feruenter
orandum, corpore toto facientes, ac si
fructus orationis à Deo extorquendus
esset. Unde capitis læsio, stomachi imbe-
cillitas, sanguinis excreatio; & alia dam-
na dimanât, quibus, sub cursu initium,
noui milites eneruantur. Qui, si duce
prudencia regerentur, sine defectione in
orationis studio perseverarent.

14 Temperanda sunt omnia, ne medi-
um virtutis excedant; ipsa quoque ex-
ercitia, quæ spiritalia, & salutaria ex
genere sunt. Non enim fat est, bona
esse,

esse, nisi benè, hoc est, cum proportione exerceantur. Quapropter & preces ipsæ temperandæ sunt, ad quas noui fratres, ex propria deuotione, aut dæmonis illusione propensiores interdû, quæ ad communes Religionis actus fieri solent. Ijs enim grauantur, ne in rerum internarum studio multum operæ ponant. Quocirca præter Officium Diuinum, Beatissimæ Virginis coronam, Sanctorumque tutelarium commemoraciones, & solitas precationes, quas ad lucrandas Indulgentias recitari mos est, Magister non permittat fratres ijs oneribus premi: nisi causa iusta prius expensa peculiare quippiam alicui permitti debere persuadeat. Pauca hæc, quæ de spirituum directione tradidimus, licet utilia sint, non sunt ea tamè, quæ ad rem tantæ Magistro sufficiant: quamobrem his uideatur, & alia studio multo è Sanctorum lectione, & è virorum spiritualium consultatione requiret.

(?)

Cap. 8. De prudentia in experiendis

Nouitijs.

1 **A**D omne militię siue corporalis siue spiritualis genus experientia, ex omnium sapientum sententia, plurimum ponderis habent. Ex ijs quippe decernitur, quisnam idoneus, vel ineptus sit: & probatione seclusa, vix de re tanta prudenter decerni potest. Quapropter, cum Religiosi omnes ad spirituales militiam nomina dederint, ad Magistri spectat officium, Nouitios experiri.

2 Personis ergo, circumstantijsq; perpensis, iniunget ad tempus Nouitijs aliqua cœnobij ministeria, vbi cum secularibus non sic commercium: vt exploret, an ijs occasionibus, obedientiæ, humilitatis mansuetudinis, silentij tenaces sint. An passiones effrænes prædant. An mentem à præsentie Dei studio relaxet, & eiusmodi alia: quæ, si Nouitiatus annum integrum non probati ducerent, celare, & ouina pelle lupos contegere valerent.

3 Rebus maturè perpensis, submittet prudentiores aliquos patres, vt Nouitios

d

tios

tios tentent, ad aliquid præterordi- &
 nem agendum. Vt pateat qua cor- m
 dis constantia sint, an humanis rationi- fic
 bus succumbant, an inobedientiæ fide gl
 permaneat. Exemplum sit. Si patet ca
 aliquis e grauioribus Nouitium obui- m
 um artificiosè de valetudine, alij suè re- fa
 bus minimè necessarijs interroget pro- de
 lixeq; moretur, idem tamen multa eius 5
 modi rogans, & nisi respondeat, iram ter
 simulans, donec vel gloriosè tacendo N
 vincat, vel inconstantia signum loquē- qu
 do exhibeat. Idem tamen importuna in hu
 stantia ad modicam aquam, absque ve- vi
 nia superioris, degustandam, sub præ- 6
 textu caloris nimij. Rem scilicet exte- pr
 nuando, ob paruitatem, nimiumq; ius un
 appellando, si Nouitius omninò absti- da
 nere velit. En exempla duo satis famili- m
 aria, quibus alia similia & plurima, & 7
 creberrima succurrent: quæ si pruden- ph
 ter adhibeantur; ad cursum perfectio- tu
 nis incitandum opportunissima sunt ne
 4 Proderit interdum, vt Magister ipsi ob
 per se, aut, re maturè discussa per alios tis
 ira simulata, Nouitios nonnullis verbis 8
 asperioribus exagitet, vestibus laceris mi
 &

& fordidis induat, verberibus, aut alijs
 monasticae disciplinae, & sanctae morti-
 ficationis instrumentis exerceat: vt ne-
 glectui, propter Christum haberi dis-
 cant. Vitabit autem in exercitijs eius-
 modi quae risum excitare possint, ne
 sancta exercitia in modos saeculares
 degenerent.

5 Praecipiet aliqua seu verè seu appare-
 ter rationi contraria, puta, quae vires
 Novitij alicuius excedant: vt exploret,
 qua fide, obedientiam colat: an ratione
 humana nimis utantur, an obedientiae
 viribus omnia se posse confidant.

6 Nonnunquam simulabit obliuionem,
 prostratos per aliquod temporis spati-
 um velut oblitus relinquens, quos re-
 clarguit, ad patientiae, & humilitatis exa-
 men.

7 Imputabit eis aliqua falsa verbis am-
 phibologicis velata, puta, esum, vel po-
 tum dieb⁹ Ieiunij regularis, vel sermo-
 nem tempore nocturni silentij: ac eos,
 ob id, obiurgabit, vt virtutem humilita-
 tis, ac mansuetudinis ediscant.

8 His tamen in experimentis, alijsq; si-
 milibus, obseruet cuiusque mores, &

ingenium: nec magni pendat quorundam apparentem humilitatem, qui san-
 eiusmodi neglectum non valde detre-
 ctant, quòd naturam degenerem sortiti
 sint. Constat enim vilitatem hanc lōg
 à vera humiliatē distare. Sed pro mag-
 no ducat contemptum sensu vehemen-
 ter renitente subire, & arduitatē hanc
 lucta longa superare; ne pro veris vir-
 tutibus falsas eleganter pictas nostrae
 salutis inimicus obtrudat.

9 Consideret Magister supradicta expe-
 rimenta ita debere. Nouitijs attempera-
 ri, vt (nisi extraordinaria aliqua ratio
 contrarium exposcat) breuia, & inter-
 calata sint; ne fortē nouellos milites ci-
 bo solido nondum affuetos mēstitia ve-
 xet, vel opprimat. Exploret vnumquē
 que dum mortificationibus exercetur
 an aliquid iu praesenti detegat, vel futu-
 rum portendat, quod Religioni possit
 officere: Patresq; de re fideliter mone-
 at, quod exemplo subiecto rectius ani-
 maduertet.

10 Etenim si nosset alicui è discipulo
 vitiū aliquod graue, siue naturale, siue
 ex consuetudine, siue ex fragilitate, au-

quauit

quavis alia de causa, altè firmiterq; impressum fuisse; deberet eniti, vt is spontè recederet, vel à Patribus expelleretur: nisi tantus in eo diuinæ gratiæ vigor cerneretur, qui vitium, accedente mediocri Magistri diligentia, extirpandum persuaderet. Pauci quippe eiusmodi vitij affecti ita sui victoria potiuntur, vt in claustris nō potiùs noceant, quam proficiant: tametsi vocationis calore primum concepto benè affecti videantur.

Cap. 9. De prudentia erga Nouitios tentationibus vexatos.

Campus hic latissimè patet: multiplices quippe tētationes longam orationem exposcunt si de ijs preste agendum sit. Verùm tractatio hæc à nobis modò suscipienda non est, cū habeat in alijs scriptoribus capita & Nouitij, & alijs hominibus communia. Eodem enim modo Nouitius, ac cæteri homines, tētationes fidei, castitatis, desperationis, aliasq; similes propulsare debet. Hic tamen Magistri prudentiam, qua erga tentatos vti debet, tractare cōsilium est.

d 3

2 Pri-

2 Primùm ergo Magister patientiam colere meminerit, quæ à Nouitijs præsertim tentatis exerceri solet: & dies noctesq; si opus fuerit, in ijs solandis, instructuendis, & roborandis insumat. Ores facrificet, excogitet remedia, & si Nouitij aliàs probi sint, ne angatur, si tentationes, & grauissimæ, & longissimæ incumbant.

3 Ne addat afflictionem afflictis; nam dum quis à Deo seuerè tractatur, non expedit, grauiùs illum premere, quem admodum prudentis medici non esse ab homine ægroto sani, ac validi hominis exercitia repetere. Quocirca ordinaria Cœnobij ministeria, solitasq; mortificationes, quibus alij non tentate viuntur, ijs qui sic vexantur moderatè iniungat, nisi fortè id sit tentationis genus, quod actiuæ vitæ occupationibus extenuetur. Exèplum sit. Siquis animi deiectione, aut infidelitate erga Superiorem tentetur; erit opportunum consilium ab orationis, & choralibus illum vulgò non diuertentibus, cum psalmorum cantus & oratio illum illuminent, ac fulciant, & proinde ani-

mi deiectionis, & infidelitatis remedia suggerant. Si quis verò inhonestis motibus, aut scrupulis infestetur, sanum consilium erit, ab oratione, illum ad tempus amouere, domesticisque obsequijs onerare; vt intellectus, & imaginatio orationis otio non abutantur, & subtilibus scrupulorum rationibus, turpibusq; imaginibus tentationes ingrauescant.

4 Doceat modum tentationibus resistendi, vt scilicet Nouitij legitimè certare discant, & primos tentationum motus interciderè affuescant: quæ certè regula vniuersis tentationibus debet esse communis. Quia verò (vt experientia conuincit) Nouitij satis crebro scrupulis vehementer angisolent: in promptu habeat remedia, quæ afflictis adhibeat. Cuiusmodi sunt, fiducia multis rationibus à scrupulosis exercèda. Persuasio fidei, qua in Magistri sententiam, intellectum captiuum redigere debent. Abstinere à discursibus, erga antea vitæ peccata. Cogitationes scrupulorum recenter ortas, ac si forent libidinosa tentationes, confestim excutere.

tere. Nimum diuinæ iustitiæ timorem interim nō recolere, sed amoris ac spe meditationes frequentare. Erit autem ad rem iubere, vt inter fratres alios, vb simul agunt, proponat Nouitius scrupulosus ridicula dubia, quibus torqueatur, vt publicè decidantur: Ibi quippe res cum risu accepta, & ab omnibus explorata quàm ab omni rationis vsu aliena, tentatum ad eam quoque despiciendam, efficaciter fortasse mouebit, quod experimento perspectum est. His ergo consilijs, alijs q̄ similibus fratres scrupulis agitados Magister adiuuabit.

5. Eos verò, quos aliæ multiformes tentationes diuexāt, præcipuè, quos aliquando ab statu monastico desistendi cogitatio vrget, vigilanter instruat. Cæteræ quippe tentationes, quæ Religiosum à statu semel arrepto non diuertunt, non vsq̄ adeo formidabiles sunt: locus enim illi hominibus quantumuis tentatis salutis pollicetur: at ijs, qui vitio suo à proposito sancto resiliunt, modica spes salutis æternæ in sæculo superesse videtur. Quocirca in his potissimum solandis, & adiuuandis Magister plurimum laboris,

ris, & sollicitudinis collocare debet.

Cap. 10. De prudentia in officijs iniungendis.

Monasticæ discipline ratio postulat, ut Magister suos discipulos ad omne opus proprio instituto cōsentaneum erudiat. Magna quippe pars decoris domus Dei, in hac viriarum functionum peritia posita est, quæ à Novitiorum educatore præteriri nō debet.

2. Habeat ergo Magister scriptum Novitiorum catalogum, quem, tanquàm rationem redditurus, identidem legat atque recogitet. Et ordine servato, domestica officia sic iniungat, ut catalogo percurso, singuli in orbem ad officia singula transeant, singuliq; omnia perdiscant. Res quippe facilis, & perutilis est, cuius neglectu, mirum est, quàm rudes, & inertes Religiosi fiant. Tempus autem officijs exercendis, iuxta rei difficultatem præscribendum est: neque enim par tempus culinæ, Refectorio, & Oratorij Sacristiæ assignari potest.

3 Cauendum est in hac prima officio-
rum iniunctione, ne Nouitij, mox tan-
quam principales Ministri obsequia illa
prestare sinantur. Exploratum est quip-
pè multa hinc errata proditura; cum e-
arum functionum planè ignari sint. Sed
prouidendum est, vt antiquiores alij,
puta paulò antè professi, vel, qui iam fe-
rè Nouitiatus annum expleuerunt, &
officia didicerunt, minùs antiquos sibi
focios assignatos, per dies aliquot, in-
struant, obsequiaq; omnia simul obe-
ant, donec recetiores scili, vel principa-
les cuncta expedire nouerint.

4 Quia verò nonnulla obsequia, nimis
onerosa sunt, & Nouitios Choristas nò
esse laboritanto pares, manifestum est:
animaduertat Magister nec expedire,
neque verò (vt experientia docuit) fieri
posse, vt ad ea præstanda omnes in or-
bem designentur. Quapropter satis erit,
si eos, quos viribus pollere perspexerit,
prout occasio tulerit, assignet. Quos ve-
rò nimium è labore fessos esse conspe-
xerit, cibo, & somno reficiet.

5 Denique consideret, nonnullos, tam-
etsi boni Religiosi sint, ex naturali vi-
tio,

tio, quod mores non attingit, esse quibusdam officiis prorsus ineptos, adeo ut sine totius communitatis offensione illa exercere non possint. Hos ergo, postquam rem compertam habuerit, ab officiis illis eximat, & ad alia designet.

Cap. 11. De prudentia in recreatione Nouitiorum.

Inter prudentiae actus, laborum intermissio, & aliqua honesta recreatio merito recensetur. Neque de asserto hoc, vlla inter viros Sapientes ac spirituales controuersia oriri potest. Controuersia vero multiplex, de modo concipiendae recreationis emergit, inde (vt credim⁹) rarò admodum inuenire licet at virum, qui varios Religiosorum simul agentium affectus, sine offensione, in vnum laetitiae modum conciliet, ac temperet. Quamobrem Nouitiorum Magister rem hanc meditetur; & ad eam, prout decet, praestandam, se implorata Dei ope coaptet.

² Et primum quidem animaduertat, ad functionem hanc perfecte obeundam,

singularem Dei gratiam, insignem in actionibus decorem, mirum in verbis leporem requiri. Nam, (vt vim diuinæ gratiæ modò fileamus) exploratum est, animos hominum quicumq; illi sint actionum decore, ac sermonis suauitate vehementer affici; vt agrè non ferant, apud eum esse, illumq; dicentem audire, qui gestibus, & verbis auditores delectet.

3 Curet ergo Magister si ad hoc à natura valet, talentum sibi à Domino creditum, satis opportunam occasionem nactus exercere. Quod si natura parùm iucundus, lepidusq; sit, arte vtatur; quæ ad opus hoc, eximio cum merito, vnde cūq; conquirenda est. Atque hac de causa, spirituales viri, quibus Nouitiorum educatio commissa est, existimant obsequium se præstare Deo, si multam eruditionem, historiasq; auditu iucundas, ex præmeditatione memoriæ mandet, vt Nouitios simul existentes, dicendo exhilarent, atque delectent.

4 Verùm quia bifariam Nouitii à laboribus recreandi sunt, & ordinariè, vt in refo-

reformatis Religionibus fisci cōsuevit, modico tempore quotidie, ad eam rē, designato, & extraordinariē, paucis videlicet aliquot diebus, quibus Nouitij forās animi causa duci solent: æquum erit de vtrisque recreationibus seorsim agere..

5. Ponendum est hic, Magistrum, inter alias præceptiones, debere quoque recreationis meminisse: vt scilicet Nouitios instruat ad vultum hilarem, temperatam scilicet ex grauitate, ac lætitia modestiam. vbiq; præferendam. Sed in recreationis loco, præsertim monebit, non modò omne supercilium, seu luctum, sed omnem quoq; affectatæ deuotionis imaginem esse depellendam; eumq; debere esse perfecti Religiosi vultum, qui statim ac conspicitur, cæteros exhilaret: neque tamen per hoc, leges modestiæ violari, sed custodiri.

6. Hac igitur instructione præmissa, duo præ oculis Magister habere debet in quauis recreatione, sed in quotidiana frequentius, vnum scilicet, vt ea, quæ molestiam parere possent, neque dicat ipse, neque dici patiatur; alterum vt ex

d. 7

rum

ijs, quæ sanctè, siue nõ profanè delecta-
re possunt, ea proferat, faciat ve, seu pro-
ferri fierivè iubeat, quæ animos magis
oblectent.

7 *Exprima huius consilii bimembris*
parte efficitur, vt ibi culpæ nullæ corri-
piendæ sint: importuna quippe valde
correptio foret, nisi in euentu aliquo
rarissimo, vbi quis immodestus licen-
ter aliquid ageret, vel diceret, cuius to-
lerantia reliquos fratres ostenderet. At
& tunc quàm breuissimè res expedienda
est, paucis aliquot verbis grauiori-
bus aduersùm fratrem immodestum
prolatis, aut illo inde abire iusso, vt cœ-
pta recreatio procurrat. Deducitur eti-
am ex obseruatione prædicta, vt Magi-
ster ibi res dictu, factuq; difficiles iniun-
gere non debeat. Efficitur etiam, vt ibi
natio vna præ aliis laudanda non sit.
Consequitur præterea, vt exercitia, quæ
appellamus Manualia, non ita, (vbi se-
detur) præstanda sint, vt Magistro silen-
te, omnes nimium mœstè laborent. In-
tercalatis quippe iucundis sententiis,
vel interrogationibus lætitia labori ad-
miscenda est. Denique multa hic, sed
incerta

Incerta Magistro ocurrent, quæ prudenter prospiciet, an ea sint, quæ displicere possint, illa quoque accuratè vitabit. Lege cap. 7. quar. part.

8 E secūda moniti bimembris parte efficitur, vt bono delectui rerum, quæ iuxta Cœnobiticam disciplinam Nouitios exhilarare possint, studendum sit. Hūc spectat historiarum relatio, vt scilicet, non Magister tantū referat, sed alios, quos id decorè, ac lepide præstare posse nouit, referre iubeat quid auditu iucundum, quo alii recreentur. Hūc spectat facetum quippiam monastica sanctitate conditum: vt si Magister perferiam ab vnoquoque sciscitetur, si in animal irrationale vertendus esset, quale animal eligeret: multa quippe ibi miras simplicitate proferuntur, quæ sine lesione modestiæ risum excitant. Hūc spectat iucunda singulorum interrogatio. Quid scilicet ageret, si rex, aut Summus Pontifex crearetur. Hūc spectat leue aliquod certamē, quis amoris Dei, vel spei actum omnium perfectissimè producat, imaguncula
ali-

aliqua, vel munusculo alio victori proposito. Huc spectat non minus iucunda, quam utilis passionum repræsentatio, ut nempe, Magistro designante, unus hominem iratum, alter hominem timidum, alius hominem audacem, alius tristem, aut aliter affectum gestu repræsentet. Huc spectat lætissimus actus, quo Magister quasi Christus ipse foret, fratrem aliquem gloria immortalis, pro laboribus antea actis coronat, ijs videlicet verbis, & actibus utens, quibus reuera Christum erga animam ex hac vita in cœlum migrantem uti probabiliter censemus. Huc spectat cantus psalmodum, aut piorum carminum quæ animos in cœlum suspirantes mirificè exhilarant, & inflammant. Hæc & similia alia, quæ percensere non possumus, id efficiunt, ut modica illa recreatio sancte casteq̃ue suscepta fastidia, si quæ subierint, pellat, animos exhilaret spiritum aliat, & ad grauiiores monasticæ disciplinæ actus vires adaugeat.

9 In extraordinarijs recreationib⁹ Magister veniam dabit, aut si opus fuerit iube-

iubebit, vt Nouitij inter se amāter modesteque verba faciant . Vt genus aliquod honesti ludi, puta lapidum iactus ad aliquam metam , vel alium similem actum, vel coniuncti omnes, vel in numeros discreti exercean . Vt simul omnes, aut bini, terni, vel vt fors tulerit, alio numero sociati canant . Vt per hortum, villamve, in quam accesserint, deambulent. Vt martyria varia, quæ legitimissimum , & utilissimum spectaculum exhibēt, alio exempli gratia tyrannum, alio carnificem, alio martyrem siue personas alias agente , productis varijs fidei, spei, amoris, & aliarum virtutum actibus repræsentent. Hæc ergo & alia similia Magister obseruabit, vt discipulos salubriter recreet.

10. Leta verò exercitia hæc, præter multiplicem spiritus, & corporis utilitatem, id præstant Magistro vt dum discipulos liberiùs pro suo vnumquemq; ingenio agere finit, quis, quisque sit, facile perspiciat. Nusquam enim tam facile ingenium cuiusque exploratur, quàm vb naturæ laxantur habenæ, & quod placeat, quisque exequi finitur. At ob rationes

nes

nes multas status monastici proprias, cum quid indecorum Nouitij in ijs occasionibus admittunt, in subsequentium dierum exhortationibus Magister illum admoneat, vt ipse corrigatur, & tam ipse, quàm alij similia mala præcaueant. Quin etiam, ante solenniorum recreationum dies, fratribus omnibus modestiæ decorem commendat, vt sanctius recreentur. Adhuc enim ea admonitione præmissa, libertatis occasio ad ingeniorum & morum inspectionem, satis luci afferre solet.

*Cap. 12. De prudentia ad perfectionem
Nouitiorum promouendam.*

Ille sanè prudentissimus Nouitiorum Magister existimandus est, qui nouit excogitare, & exequi media ad discipulos breui perficiendos opportuna. Hic autem non agimus de medijs illis proculdubio probatissimis, quæ votorum, Regulæ, Constitutionū, & Instructionū obseruatione continentur. Ea quippe media in laxis quoque Religionibus præscripta

scripta sunt, & non ideò satis obseruan-
tur: in reformatis verò ideò obseruan-
tur, quòd ab idoneis Nouitiorum Ma-
gistris, nouelli discipuli medijs alijs pla-
nè spiritalibus ad eorum custodiã in-
ducuntur. Atque ideò, de his medijs, que
prudentiæ sanctorum propria sunt, nõ-
nihil modò dicendum est.

2 Et primùm quidem det operam Ma-
gister, vt discipuli maiora, quàm quæ
Religio præscripsit, præstare constitu-
ant. Exiguus quippe proventus sperare-
tur, si ad altiora, quàm iubeantur, mini-
mè aspirarent, quod per se perspicuum,
& experientia nimis compertum est.
Hanc verò magnanimitatè discipulo-
rum cordibus ingenerabit, si exemplo
ipse maiora præstiterit, & verbo mox
ad imitationem Sanctorum illos ani-
mauerit: quod vniuersè dictum sit. Sed
ad media aliquot peculiariter descenda-
mus.

3 Notissima sunt media illa, quæ Con-
gregatio nostra præscripsit, & Votis,
Regulæ, Constitutionibus, ac Instructi-
onibus adiunxit, vt non modò Nouitij,
verùm & professi exercerentur. Morti-
ficati-

ficationes videlicet ordinariæ, & extra-
 ordinariæ, ordinariæ, vt oculos per di-
 es aliquot velatos, ostrâsuerfo modico
 ligno auribus religato obstructum ge-
 rere; extraordinariæ, vt scapulis hone-
 stè detectis sensimq; verberatis in Re-
 fectorium ingredi, genibusq; flexis cul-
 pas suas proferre. Huius generis me-
 dia quoque sunt, exercitia illa omnia,
 quæ in Nouitiorum Instruktionem, quar-
 ta præsertim parte, posuimus; siue ad
 orationis studium pertineant, vt matu-
 tina, & diurna actuum in Deum dire-
 ctio, Dei præsentia, ordinata & perennis
 oratio, quæ coram altari Sacramenti
 à fratribus exercetur: siue ad studium
 mortificationis spectent, vt abstinentia,
 & seuerior corporis maceratio ante
 sollemnissima festa suscepta, vt certami-
 na de rebus arduis ad passionum mor-
 tificationem fieri solita, vt vestes lace-
 ræ, vt exercitia humilia valentium, vel
 ægrotantium obsequijs destinata: siue ad
 virtutum progressum attineant, vt cer-
 tamen menstruum de virtutis vnus
 cultu, designato præmio, propositum,
 vt virtutis quoque vnus cultura per
 heb-

hebdomadas singulas proposita: siue ad intellectus illuminationem, & inflammationem affectus dirigantur, vt exhortationes quotidianæ, priuata colloquia, frequentissima consilia, & creber Sacramentorum vsus. Media hæc, & alia, quæ silemus, iã inter fratres nostros vim legis, longa & accurata obseruatione laudatissimæ obtinuerunt. Sed Magister alia, quæ sancto quodam artificio nouos fratres ad vltiorem perfectionem, sine tædio, perurgeant inuenturus est.

4 Erit ergo medium vnum, ad singulos erudiendos, & solandos appositissimum, vt per dies singulos vnum, aut duos è Nouitiis priuatim vocatos instruat, & peculiaribus monitis, quibus eos magis indigere perspexerit, erudiat: atque in hunc modum, in orbem, Nouitios omnes singulatim percurrès, ad caput redeat, rotamque hanc semper vertat. Quàm sit autem modus hic ad promouendam perfectionem efficax, viris vel mediocriter spiritualibus manifestum est; habet enim erga vnumquemque plus amoris, plus pòderis,

ris, & æstimationis . Exercitia quippe
 mediâq; communia , quod ad vnum-
 quemq; excolendum spectat , vt expe-
 rientia docuit, cum hoc medio compa-
 rari non possunt. Arripit enim quisq;e
 quæ sibi peculiariter committuntur,
 multò auidius , quàm quæ confertim
 omnibus prærogari videt. Crescit reci-
 procius inter Magistrum & discipulos
 amor, crescit fiducia; enascitur inde fi-
 delitas maior, diligentia maior , quasi
 de rebus ad animum cuiusq; perfici-
 dum singulari prouidentia dispositis,
 de quibus quisq; cum per orbem voca-
 bitur, ratione redditurus sit. Ne igitur
 pigritetur Magister, sed pascat singulos,
 & confirmet. Quod si Nouitiatus nu-
 merosus sit, nec ob multiplices labores
 officium hoc præstare possit: Socio pro-
 bato, ac fideli, quem habeat , hunc la-
 borem demâdet, vt scilicet de certis ca-
 pitibus, quæ ipse Socio præscribet, singulos
 in orbem Magistri nomine erudiat; &
 ad ipsum, quicquid nouerit, referat, vt
 singulis opportuna remedia, auxiliave
 prouideat.

5 Alterum medium. Per annos singu-
 los quoddam examen siue scrutinium

Noui-

Nouitiorum faciat, designatis videlicet tribus, quatuorve diebus, ut quisque præmeditetur, qua potissimum passione acrius infestetur, ac proinde, qua nam virtute præsertim indigeat, & expleta præmeditatione, à Magistro vocatus, quid de se senserit, aperiat: Ut Magister ipse Nouitium ad sui cognitionem, ac victoriam iuuet. Postquam verò Nouitius, omnia retulerit, Magister attentè rem explorabit, & vel errantem corriget, vel benè de se iudicantem adiuuabit; ut per totius vitæ cursum certissimè statuatur, aduersus passionem illam, qua sentit se molestius vexari, bellum gerere, & ad parandam virtutem qua magis indiget conari, atque in eum finem, peculiaribus medijs à Magistro præscribendis uti. Medium hoc quàm sit utile, nemo rationis compos ambigere potest, cum ad sui cognitionem, ac victoriam, plurimum valeat. Omnibus ergo Nouitijs singulatim examinatis, & in classes iuxta passionum virtutumque delectum distributis, Magister proximis diebus factum examen subsequenter, consilia in hunc modum dare

dare poterit. Vocabit in Medium Oratorij; exempli gratia, eos, qui æstimatione sui vexati humilitatis virtute potissimum indigent: & vna exhortatione integra illos ad studium eius virtutis urgebit, præscribetque media prius accuratè perpensa, quibus per totius vitæ cursum, operam nauaturi sunt. Rationes, quibus vnus virtutis delectum, tanquàm medium ad Christianam perfectionem breui efficaciterq; comparandam opportunissimum persuadebit, habentur in nostra Instructioe Nouitiorum, tertiaparte, vnde illa petere valebit. Iam verò, vt propositum molestissimæ passionis subiugandæ, & virtutis maximè necessariæ, toto vitæ cursu, colendæ altiùs imprimatur; ac rem erit, in dicto die, omnes ad communionem solennissimam hortari, vante Eucharistiæ sumptionem, Conceptionis verbis cultum virtutis perennem firmiter quisque proponat, absolutisq; verbis, vt inter nos fieri consuevit, Sacramentum sumat. Verba verò hæc aut similia proferentur: Magistro ad fratres conuerso, Sacramentumque

supr

supra pyxidem, aut patenam eleuatam
 tenente. Dulcissime Deus, ac mitissime
 Redemptor noster Iesu Christe, Ego Fra-
 ter, N. infinita bonitate tua fretus firmi-
 ter propono, me, per totius vitæ cursū,
 virtuti (humilitatis) operam diligentissi-
 mē daturum : ad gloriam tuæ diuinæ
 Maiestatis, & purissimæ Virginis Mariæ
 genitricis tuæ.

6 Aliud medium erit, cuiusque Nouitij
 vires animi corporisq; perpendere, &
 monere, vt vnusquisq; aliquod pœnitē-
 tiæ genus excogitet, cuius desiderio te-
 neatur, ad Christianæ mortificationis
 habitum acquirendum, carnemq; spiri-
 tui subiugandā. Monebit autem, vt sin-
 guli, postquam rem cogitauerint, scri-
 pto notent, quod agere, (si obedientia
 annuerit) apud se statuerint, & ad ipsū,
 cum vocati fuerint, deferant. Scripta er-
 gò ad se perlata perleget, & moderabi-
 tur, ita vt neq; corpus nimis eneruet, ne-
 q; verò omnia prorsus improbet, aut
 neget. Magni quippe ponderis est, pue-
 ros crucis mortificationi assuescere.
 Propendeat verò in partem mitiorem,
 vt modicum sit: quod concedit: Sic e-
 nim

e

nim

nim prudenter sperare poterit. Nouit se-
 os, quod semel statuunt, ubiq; ad sen-
 ctutemq; vsque seruatuos. Quando
 verò illos alijs laboribus exercuerit, in
 alijs animi anxietatibus, aut tempor-
 iniuria, puta nimio æstu afflicto, con-
 spexerit, meminerit præcipere, ut gra-
 diebus, decretam corporis macerati-
 nem, puta catenulam, cilicium, vel
 iunium super erogationis intermittat
 lam autem per se planum est, à prop-
 sito hoc, tēpus infirmitatis, excipi. Et
 cipitur quoque tēpus, quo, vel ex vo-
 vel ex præcepto, aut consilio obedie-
 tiæ aliquid magis vel æquè asperu-
 præstant. Excipitur præterea nouu-
 Superioris mandatum, quod iustis
 causis fratribus iam professis, & al-
 grauioribus occupationibus inter-
 imponi posset. Quibus omnibus re-
 consideratis remanet moderatū quo-
 dam sanctæ mortificationis exerciti-
 quod firmiter arreptum, & perse-
 rāter obseruatū carnis equū fallacē
 mat, & immēsa spiritus bona produc-
 7 Aliud medium erit, triū capitū præ-
 cipalium præscriptio, quomodo scilicet
 se

uit se erga Deum, erga seipfos, & erga pro-
 fen ximos perfectè gerere debeât. Designa-
 and tis nepe paucissimis regulis, quas ad cor
 t, v in Deum erigendum, ad seipfos intrinse-
 pot cus, & extrinsecus ordinandos, & bo-
 col nam cum proximo conuersionem ex
 vt grauitate ac hilaritate compositam ex-
 at ercendam obseruare conentur. Ex-
 el emplum sit. Ad cor in Deum erigen-
 ta dum, multiplex actus fidei, spei, amo-
 op ris & contritionis cum solita Dei præ-
 E sentia coniunctus. Ad seipfos ordinan-
 rot dos, multiplex abnegatio propriij appe-
 lie titus, puta septies saltem, aut octies sin-
 ru gulos dies repetita, & cum peculiari o-
 un culorum, & linguæ custodia concilia-
 tis ta. Ad conuersionem proximorum,
 al sermo parcus, & spiritualis, & cura pro-
 em ximis cedendi, & placendi, quoad, sal-
 re ua disciplina monastica, licebit. Etenim
 uo si quis pauca hæc monita tenaciter ap-
 citi prehenderet, methodicè proficeret, &
 seu breui perfectus euaderet.

8 Aliud mediū erit extraordinaria cō-
 luc munio ijs, qui aliquid solito mai⁹ & sã-
 pri etius egerint, præmij loco concessa. So-
 ilio lito maius, & sanctius intelligimus, ora-
 tee tionem

tionem longiorem, abstinenciam rigidiorem, strictius silentium, modestiam perfectiorem aliisque similia. Medij huiusmodi utilitas ex eo perspicitur, quod in aliorum exemplum cedit. Cæteri qui Novitij, vnum præ cæteris Sacramentum charitatem sumere cernentes, causam quæ in cultu perfectiore virtutum posita esse scientes, produlbio emulationis multo tangetur.

9 Aliud mediū erit, sponsio de alicuius virtutis exercitio prudenter facta. Prudenter scilicet facta: quia nonnulli spirituales viri cursum perfectionis incitatu sponsones simul innumeras de plurimarum virtutum cultura in calore spirituum faciunt; cum exploratum sit, eos non modo tot tantarumque virtutum studiū non potest iuxta sponsonis modum explere, verum neque iuxta humanam fragilitatem virtutum posse meminisse. Quocirca eiusmodi sponsones pereunt cum nitu verborum, quæ in ijs faciendis uenter proferuntur. Sponso ergo, promovendæ perfectioni medium positum esse dicimus, multiplex esse debet. Sed vna vel altera virtute,

sim

simplicissima: vt scilicet animus tanto
 plus virium ad opus vnum conferat,
 huiusmodi quantò minùs rerum multitudine diffi-
 ciliatur. Proponet ergo Magister cum ei
 expedire videbitur silentij, exempli
 causa, certamen extraordinarium, ad
 quindecim, aut viginti dies, proposito,
 v.g. trium Missarum præmio ei, qui per-
 fectissimè omnium à verbis abstinuerit.

Dabitq; operam hoc & similibus alijs
 medijs ad eò discipulos vrgere; vt si ex-
 cedendum sit, nimia potius tenacitate
 mediocritatem excedant. Hi quippè
 sunt excessus in Nouitijs laudati qui ad
 tenendum, reliquo vitæ cursu, mediũ
 destinantur. Sponsiones igitur hæ sic
 fiant, vt Magister à discipulis extrema
 propemodum requirat. Sic inter no-
 stros, Nouitij ita sanctè filere solent, vt
 per menses multos, solo cum Magistro
 verba necessaria faciant: in cæteris ve-
 rò occasionibus, pro verbis vtantur.

Aliud medium, vt in solennioribus
 festis, qualia sunt Paschata, & alia simi-
 lia, coram Oratorij altari, vel alibi Ma-
 gistro dictante Nouitij omnes egregios
 fidei, spei, amoris, contritionis, magna-

nimitatis, & aliarum virtutum actus, ad
 diris quoque gestibus idem significan-
 tibus, multa cum animorum, & corpo-
 rum alacritate producant. Nam pra-
 ter animorum commotionem, quæ (v-
 dicitur) ad vocem populi solet esse ma-
 xima; animi benè ad res diuinas affecti
 in eorum dierum recreationibus, reli-
 giosius agunt. Ad rem hanc procul
 dubiò conferent virtutum acclamatio-
 nes, & anathematismi vitiorū; de qu-
 bus in penultimo huius libri capite scri-
 bebimus. Huic medio annectimus aliu-
 nostris fratribus vsitatum, diebus festo-
 rum solennium, quando scilicet Magi-
 ster ostense Sacramento nonnullos
 dei, spei, amoris, contritionis, aliarum
 ve virtutū act' ardenter profert, omni-
 bus simul fratrib' eadē Magistri verba
 repetētib': moxq; cōmunio celebrat-
 11 Aliud medium, vt Magister quasi mi-
 litum ductor, qui suos milites ad urbem
 expugnandam, pro concione, adhorta-
 tur, Nouitios exhortatione in id factū
 vehementer impellat, ad virtutum ali-
 quam eximiam, puta, diuinam charita-
 tē fortissimis cordis motibus, per quo-
 caelum

cœlum violèter rapitur, postulandam;
& per dies aliquot, puta, octo, aut decē,
detecto quotidie per horam dimidiam
Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento
omnes ad spem inuictissimam concipi-
endam, & cor, modico illo tempore
validissimè in Deum erigendum exhor-
tetur, peracta q̄ admonitione breuissi-
ma simul cum eis intentissimè oret. Me-
dium hoc planè efficax est, ad animos
extimulandos: & præter bona alia mul-
ta, quæ parit, singulare hoc bonum af-
fert, vt Novitij, perfecti oratores eua-
dant. Ex vno quippe huiusmodi cona-
tu, & experimento, cor sursum ferri,
& languorem, capitalem orationis ini-
micum, depellere discit: atque adeò, sta-
tas quotidianæ orationis horas, vtilius,
quam dici possit, insumit. Ex quo effici-
tur, vt occasione huius mediij, vel alteri-
us similis, multi è Novitijs, incredibili
cordiũ, corporũq̄ mutatione, ad totius
vitæ processũ, velut in Angelos trãsfor-
mètur. Dabit autè operã Magister cùm
hoc medio vti decreuerit, in conspicuo
omnibus Novitijs loco, se ad eam dimi-
diam orationis horam ita corpore, vul-

tuq; coaptare, vt discipuli eius spiritum & positum, seu compositionem corporis imitantes, omnem deformitatem inquietudinem, strepitumq; vitare, & quasi rem feriam acturi, se aptare con-
discant. Monebit autem, ne nimio corporis, capitiscq; conatu orent: ijs quippe in occasionibus noui fratres adhuc spiritualium rerum ignari, naturam lædere solent.

12 Media hæc, ad exemplum, proposuimus, vt Magister prudens his vtatur, & alia, horum occasione, per se inuenire curet, ad spiritum alendum, & perficiendum. Patres certè nostri status monastici conditores media multa austeriora ad hunc eundem finem exercuerunt. Quosdam enim funibus ligatos in medium monachorum cœtum produci, atque ibi culpas grauiores confiteri iubebant. Alios è monachorum cœtu velut Congregatione iustorum indignos, extra Cœnobij portas pellebant. Alios ridiculè indutos, tanquàm amentes, ad medios populos destinabant. Alios infantes seuerissimis pœnis exercebant. Hæc & alia similia fortissimis Christi mili-

militibus digna præstabant, qui disciplina monasticæ laude claruerunt: nos verò delicati milites leuiora experimenta vix ferimus. Benè est, vt (Dei gratia) in Religione nostra Beatæ Virginis, & fundatricis nostræ Terefiæ Sapientia & labore, multa quæ Patribus antiquis erāt in vsu, suscitata & in morem inducta sint: optādum quæ est, vt Religiosi omnes, Magistri præsertim Nouitiorum, adhac gloriam maximam, Ecclesiæ toti vtilissimam aspirent.

13 Nouissimum prudentiæ consiliū, quod hic Magistro impensè commendamus est, oratio assidua, qua cum gemitibus multis à Clementissimo Deo, ac Redemptore nostro Iesu Christo, spiritum Sapientiæ, & gratiam ad Spiritus instruendos, & discernendos, & Christianam perfectionem promouendam, instantissimè postulet. Ad functionem quippè tam piam, & grauem, credendū est, præsentissimum Dei auxilium affuturum, si, vt par est, cum fide, ac perseverantia postuletur.

e 5

P A R S